

Groenblauwe diensten als volwaardig transitiepad

boerennatuur

Sarah Westenburg

Groenblauwe diensten: wat en waarom

- Onder groenblauwe diensten vallen diensten op het vlak van bodem, water, klimaat, landschap en biodiversiteit
- Door groenblauwe diensten uit te voeren, leveren boeren een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke opgaven in het landelijk gebied
- Omgekeerd is het essentieel dat het uitvoeren van groenblauwe diensten substantieel bijdraagt aan een gezond toekomstperspectief voor boeren

Deelnamebereidheid & doelbereik

- De kracht schuilt in deelname op basis van vrijwilligheid (zonder vrijblijvendheid) en intrinsieke motivatie > draagvlak
- Door het leveren van groenblauwe diensten eerlijk te waarderen - naar rato van het belang ervan voor de maatschappij - wordt het aantrekkelijk voor boeren om ze uit te voeren > 'true pricing'

Hoe meer boeren mee (kunnen) doen, hoe groter het doelbereik >>>

2 kanten van dezelfde medaille

Gebiedsspecifiek maatwerk

- Gebiedsspecifiek maatwerk is vereist om ervoor te zorgen dat de diensten optimaal aansluiten op de specifieke:
 - opgaven in het gebied
 - bedrijven in het gebied
- Voor de financiering van groenblauwe diensten met publiek geld zijn - in het kader van het GLB - zowel de eco-regeling als het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) inzetbaar

Het ANLb als maatwerk-instrument

- Het grote verschil tussen eco-regeling en ANLb is dat via het ANLb:
 - meerjarige afspraken worden gemaakt
 - op gebiedsniveau gestuurd wordt op de kwaliteit en samenhang van de groenblauwe diensten > via onze 40 agrarische collectieven
- Het ANLb is daarom bij uitstek geschikt als instrument om het benodigde gebiedsspecifieke maatwerk te leveren

5 randvoorwaarden voor succes

Voor een gezond toekomstperspectief is het noodzakelijk dat boeren **stabiele én voldoende hoge inkomsten** kunnen genereren met het leveren van groenblauwe diensten. Dat houdt in:

1. **langjarige** vergoedingen (bij voorkeur >20 jaar) om boeren in staat te stellen hun bedrijfsvoering structureel aan te passen
2. vergoedingen die qua hoogte concurrerend zijn - **een financiële stimulans bieden** - ten opzichte van de inkomsten uit reguliere agrarische productie
3. een **bedrijfstoeslag** voor bedrijven met een groot aandeel ANLb

5 randvoorwaarden voor succes

4. De juiste wijze van **monitoring**: een realistische beoordeling van de effectiviteit van het beheer, door niet alleen op doelsoorten maar ook op habitatkwaliteit te focussen
5. Goede **afstemming** tussen de verschillende relevante beleidsregelingen, denk aan het Nationaal Programma Landelijk Gebied/de Provinciale Programma's Landelijk Gebied, 7e en 8e Actieprogramma Nitraat/mestwetgeving en de diverse GLB-regelingen (conditionaliteiten, eco-regeling en ANLb)

Wat is er nodig op beleidsniveau?

- ✓ beter faciliteren van doelgestuurd beleid en de toepassing van resultaatbeloningen
- ✓ vergoedingssystematiek van 'costs incurred, income foregone' loslaten i.r.t. groenblauwe diensten (dat kán gewoon)
- ✓ een financiële stimulans mogelijk maken, à la eco-regeling en 'bosmilieuklimaatdiensten'
- ✓ (willen en durven) kiezen voor langjarige contracten > structurele financiering van groenblauwe diensten
- ✓ *true pricing in combinatie met marktregulering*

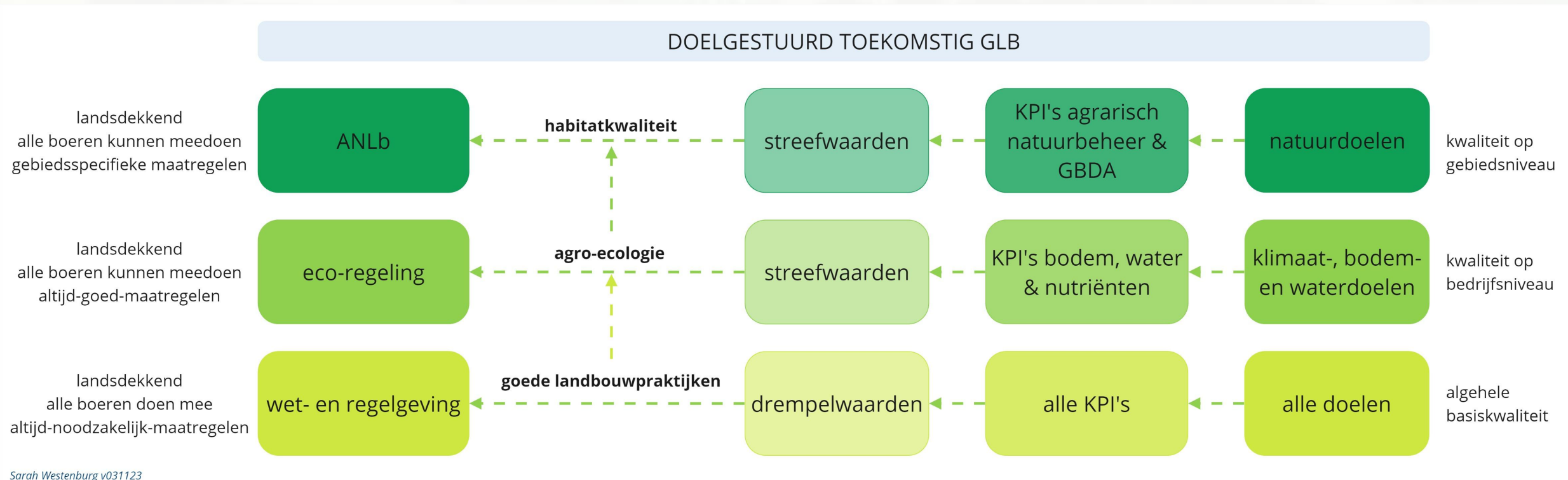
Extra budget = nodig

- Niet alle boeren kunnen meedoen aan het ANLb vanwege financiële en geografische beperkingen. Voor het halen van de doelen is uitbreiding van het ANLb essentieel.
- Om het ANLb optimaal te benutten, moeten **de omvang én de intensiteit** van het ANLb toenemen. Dat wil zeggen:
 - meer deelnemers en areaal, én
 - meer 'zwaar beheer' (= combinatie van beheerpakketten met de meeste ecologische meerwaarde)
- Dat vereist dus extra budget, ook om het huidige tekort aan ANLb-budget te dekken.

Raming benodigd totale budget

- Uitgaande van de doelen en berekeningen van het Aanvalsplan Landschapselementen, het Aanvalsplan Grutto, het Nationaal Strategisch Plan en het concept-Landbouwakkoord lopen inschattingen van het totale benodigde budget uiteen van **circa €750 miljoen tot circa €1 miljard per jaar**
- Het precieze bedrag hangt af van:
 - hoeveel en welk type beheer er waar nodig is (o.b.v. maatwerk)
 - of - naast de beheerkosten - ook de kosten van investeringen en eventuele afwaardering worden meegerekend

Toekomstbeeld: een doelgestuurd GLB

Pilot '[doelgericht ANLb](#)' > sturen op doelen/resultaten via de toepassing van habitatscorekaarten

huidige GLB stuurt eigenlijk alleen op *kwantitatieve* outputindicatoren

